

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

1. **Osadenie brány na príjazdovú cestu ako dôvod neprejavovania dobromyseľnosti**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/91/2018 zo dňa 16. 12. 2019
2. **Zodpovednosť strany sporu za doručenie úradnej písomnosti**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/113/2019 zo dňa 30. 1. 2020
3. **Opustenie spoločnej domácnosti a podieľanie sa na uspokojovaní potrieb rodiny len výživným na deti a disparita podielov pri vyporiadaní BSM**
Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Co/74/2018 zo dňa 26. 11. 2020
4. **Nezapísanie informatívnej poznámky katastrom ako príčina škody**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/54/2018 zo dňa 30. 1. 2020
5. **K spriaznenosti pohľadávok v súvislosti so zlúčením spoločností**
Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 41CoKR/15/2020 zo dňa 25. 11. 2020
6. **Na vznik záväzku ručiteľa nemá vplyv možnosť využitia iného zabezpečovacieho inštitútu zo strany veriteľa**
Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 41Cob/48/2020 zo dňa 25. 11. 2020
7. **K nutnosti zachovania lehoty na uplatnenie práva prehlasovaného vlastníka aj proti novým vlastníkom bytov a nebytových priestorov**
Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 8Co/167/2019 zo dňa 30. 6. 2020
8. **Zamietnutie žaloby, ktorou bola uplatnená pohľadávka zabezpečená záložným právom a zánik záložného práva**
Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 7Co/152/2020 zo dňa 5. 1. 2021
9. **Zodpovednosť za škodu pri finančnom leasingu na motorové vozidlo**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/12/2018 zo dňa 11. 12. 2019
10. **K zapretiu otcovstva v prípade asistovanej reprodukcie u nezosobášeného páru**
Uznesenie Krajského súdu Prešov sp. zn. 24CoP/151/2020 zo dňa 30. 3. 2021
11. **Príslušnosť súdu v sociálnych veciach**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Nds/22/2019 zo dňa 11. 12. 2019
12. **Priznanie obvineného neznamená zavinenie jeho väzby, t. j. skutočnosti vylučujúcej náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci**
Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 4Co/207/2019 zo dňa 30. 10. 2020
13. **Stres či trauma, ktoré vznikli v dôsledku spáchania trestného činu, nemožno samé osebe kvalifikovať ako ujmu na psychickom zdraví v zmysle § 444 Občianskeho zákonníka**
Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 10Co/68/2020 zo dňa 31. 3. 2021
14. **K možnosti jedného z rodičov obmedziť druhého rodiča v cestovaní s dieťaťom do zahraničia počas súdom upraveného styku**
Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 11CoP/7/2021 zo dňa 30. 3. 2021
15. **Samotná dohoda o zrážkach zo mzdy v zásade nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 41CoCsp/44/2020 zo dňa 21. 4. 2021

1. Osadenie brány na príjazdovú cestu ako dôvod neprejavenia dobromyseľnosti

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/91/2018 zo dňa 16. 12. 2019

Anotácia:

Žalobcovia sa žalobou domáhali určenia, že ako vlastníci nehnuteľnosti – rodinného domu, dvojgaráže a letnej kuchyne a presne špecifikovaných pozemkov majú titulom vydržania právo zodpovedajúcemu vecnému bremenu, ktoré spočíva v práve príjazdovej cesty – v práve prechodu pešo a prejazdu osobnými a nákladnými vozidlami cez pozemok. Žalobu odôvodnili tým, že na základe kúpnej zmluvy sa stali bezpodielovými spoluvlastníkmi pozemku. Tvrdia, že sporný pozemok predstavuje nevyhnutné prepojenie nehnuteľnosti žalobcov na pozemnú komunikáciu, žalobcovia vykonávajú od 17. januára 1986 nepretržite právo príjazdovej cesty cez tento pozemok a že toto právo vykonávajú pre seba a s vedomím, že im toto právo patrí, pričom po celú dobu tohto práva výlučne znášajú všetky náklady na údržbu a ochranu predmetného pozemku.

Právna veta:

Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním).

Žalobcovia svojím konaním neprejavili dobromyseľnosť a nepreukázali dobrú vieru, že im výkon práva patrí, resp. že výkon takéhoto práva patrí výlučne im, bez ohľadu na vlastníkov susediacich pozemkov.

Skutočnosť, že právny subjekt užíva cudziu vec so súhlasom jeho vlastníka, hoci aj dlhú dobu, nemusí ešte sama o sebe viesť k záveru, že tento subjekt je oprávneným držiteľom, na naplnenie dobrej viery nestačí, ak tvrdené právo žalobcov k nehnuteľnosti bolo dlhodobo vykonávané bez toho, aby vlastníci nehnuteľnosti v jeho výkone bránil, prípadne, že bolo vykonávané oddávna a dodal, že preukázaným osadením brány zo strany žalobcov, bez súhlasu vlastníka nehnuteľnosti, na spornú príjazdovú cestu, žalobcovia dobromyseľnosť neprejavili.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Vydržanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 129, § 130 ods. 1, § 134

2. Zodpovednosť strany sporu za doručenie úradnej písomnosti

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/113/2019 zo dňa 30. 1. 2020

Anotácia:

V predmetnom spore odvolací súd odmietol odvolanie žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie s odôvodnením, že žalovaný podal odvolanie oneskorene, keď mu bol rozsudok súdu prvej inštancie doručený prostredníctvom fikcie doručenia podľa ustanovenia § 111 ods. 3 Civilného sporového poriadku doručením na adresu podľa § 106 C.s.p. dňa 9. marca 2017, lehota na podanie odvolania začala žalovanému 2/ plynúť 10. marca 2017 a uplynula dňa 27. marca 2017. Žalovaný 2/ podal odvolanie až dňa 21. augusta 2018, t. j. po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania.

Dovolateľ v podanom dovolaní okrem iného tvrdil, že fikcia doručenia neprevzatím zásielky môže nastať len vtedy, ak bola strana skutočne poučená o následkoch neprevzatia zásielky na adrese uvedenej v ustanovení § 106 C.s.p. Takéto poučenie môže podľa neho nastať len vtedy, ak si strana prevezme zásielku obsahujúcu procesné poučenia, k čomu však v jeho prípade nedošlo, a preto nemohlo dôjsť ani k nastúpeniu účinkov neprevzatia zásielky a jej vrátenia súdu (t. j. k fikcii doručenia).

Právna veta:

V súčasnosti pre uplatnenie fikcie doručenia postačuje, ak sa vráti súdu nedoručená zásielka z adresy, ktorú má strana sporu – fyzická evidovaná v registri obyvateľov Slovenskej republiky ako adresu trvalého (prípadne prechodného pobytu), ak strana neuviedla súdu inú adresu, na ktorej jej majú byť doručované písomnosti. Uvedené znamená, že samotná strana sporu znáša zodpovednosť za to, či sa jej úradná písomnosť doručí, alebo nie, s čím sú následne spojené ďalšie dôsledky (použitím fikcie doručenia), že sa o prebiehajúcom spore nedozvie, resp. sa o ňom dozvie až v štádiu exekučného konania, a stratí tak možnosť vyjadriť sa v konaní a ovplyvniť tak možný výsledok sporu. Preto je na zodpovednosti fyzickej osoby, či zmenu svojho pobytu oznámi príslušným orgánom – aby mohla byť vyznačená v registri obyvateľov Slovenskej republiky – alebo nie, kedy sa však sama svojim nedbalým (prípadne nezodpovedným) konaním vystaví možným negatívnym dôsledkom, ktoré sú s tým spojené. Tu nachádza svoje vyjadrenie aj zásada právo patrí bdelym („vigilantibus iura scripta sunt“). O to prísnejšie treba na predmetnú zásadu a aj na zodpovednosť strany sporu prihliadať v tých prípadoch, kedy strana zmení adresu svojho bydliska počas prebiehajúceho sporu, o ktorom má vedomosť, avšak zmenu bydliska neoznámí orgánu, ktorý vedie register obyvateľov Slovenskej republiky, a ani konajúcemu súdu. Rovnako tak sa nemôže strana, ktorej bola písomnosť doručená použitím fikcie doručenia v súlade so zákonom, dovoliť, že o podmienkach doručovania a následkoch neprevzatia písomnosti nevedela.

Právna oblasť: Civilné procesné právo

Právny inštitút: Doručovanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 106 ods. 1, § 111 ods. 3

3. Opustenie spoločnej domácnosti a podieľanie sa na uspokojovaní potrieb rodiny len výživným na deti a disparita podielov pri vypořádání BSM

Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Co/74/2018 zo dňa 26. 11. 2020

Anotácia:

V konaní o vypořádání BSM súd prvej inštancie žalovanej prikázal do výlučného vlastníctva byt spolu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v hodnote 132.000 eur a byt, vrátane podielu na nebytovom priestore, spolu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastníckym podielom k pozemku v hodnote 103.000 eur, celkovo nehnuteľnosti v hodnote 235.000 eur, z ktorej hodnoty by mala žalovaná povinnosť zaplatiť žalobcovi 40%, t.j. sumu 94.000 eur. Zohľadniac však sumu poistného plnenia 17.810,33 eura, ktorá patrila do masy BSM a z ktorej by bol žalobca povinný vyplatiť žalovanej polovicu, t.j. sumu 8.905,16 eura, konajúci súd zaviazal žalovanú na dorovnanie podielu žalobcu v sume 85.094,84 eura, s tým, že pre splnenie uvedenej povinnosti jej určil lehotu tri mesiace.

Súd vychádzal z toho, že žalobca potom, ako v roku 2000 opustil spoločnú domácnosť, odsťahoval sa a usadil sa v Spojených štátoch amerických, sa o predmetné nehnuteľnosti žiadnym spôsobom nezaujímal, keď všetky náklady spojené s užívaním oboch bytov a službami s tým spojenými, vrátane opráv a úprav znášala sama žalovaná, a to nielen do právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva, kedy došlo k zániku BSM, ale i po ňom.

Právna veta:

Súdna prax sa prikláňa k názoru, že v prípade, že manžel, ktorý opustil spoločnú domácnosť a nepodieľal sa na starostlivosti o rodinu, prípadne plnil len výživovú povinnosť na deti, s prihliadnutím na to, či táto pokrývala potreby rodiny, ide o dôvod pre zníženie výšky jeho podielu na vypořádání BSM.

Právna oblasť: Občianske právo, Rodinné právo

Právny inštitút: kritéria na určenie výšky výživného, vypořádání bezpodielového spoluvlastníctva manželov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 150

4. Nezapísanie informatívnej poznámky katastrom ako príčina škody

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/54/2018 zo dňa 30. 1. 2020

Anotácia:

Žalobcovia sa žalobou proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky domáhali zaplata 42 931,80 eur s príslušenstvom titulom náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov). Dôvodili, že nesprávnym úradným postupom Správy katastra im bola spôsobená škoda.

Za nesprávny úradný postup považujú nečinnosť Správy katastra, ktorá v rozpore s § 39 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z. z. a v súlade s požiadavkou Okresného súdu Bratislava III zo 6. júla 2004 bezdôvodne nevyznačila poznámku na LV č. XXXX, kat. úz. B., týkajúcu sa prebiehajúceho súdneho konania na Okresnom súde Bratislava III. o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

Právna veta:

Otázka príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a konkrétnou škodou je síce v prvom rade otázkou skutkovou, pričom súd zisťuje jej existenciu, avšak záver, či v konkrétnom prípade je či nie je daná príčinná súvislosť, je súčasne otázkou právnou, pretože súd tak robí záver o existencii jedného z predpokladov zodpovednosti štátu za škodu, pričom tento právny záver je samozrejme závislý na skutkovom zistení.

Ak by príčinou vzniku škody bola iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastane. Pritom nemusí ísť o príčinu jedínú, ale stačí, ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, a to o príčinu podstatnú.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym postupom

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 514/2003 Z. z. – § 9

5. K spriaznenosti pohľadávok v súvislosti so zlúčením spoločností

Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 41CoKR/15/2020 zo dňa 25. 11. 2020

Anotácia:

Súd povolil reštrukturalizáciu dlžníka – žalovaného. Účinky povolenia a reštrukturalizácie nastali dňa 26.5.2016. Žalobkyňa si v zákonnej lehote dňa 24.6.2016 prihláškou pohľadávky č. 1 prihlásila do reštrukturalizácie žalovaného pohľadávku v celkovej výške 69.063,61 eur titulom nevyplatenej mzdy na základe pracovnej zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného (P., a. s.) s dňom nástupu do práce 1.10.2010, a to za obdobie od augusta 2012 do júla 2015 a príslušenstvo – úroky z omeškania v súlade s článkom 5 bod 7 Dodatku k pracovnej zmluve. Správca oznámil žalobkyňi, že pohľadávku pod poradovým číslom 1 vo výške 43.582,01 eur poprel čo do výšky, právneho dôvodu, vymáhateľnosti a poradia a zároveň ju poprel aj čo do poradia uspokojenia, nakoľko veriteľ prihlásenej pohľadávky bol v čase vzniku pohľadávky osobou spriaznenou so spoločnosťou P., a. s. Správca preto poprel prihlásené poradie uspokojenia pohľadávke „E“ ako inú pohľadávku a zistil poradie uspokojenia „D“ ako podriadená pohľadávka. Súd ďalej zistil, že na základe uznania záväzku zo dňa 22.8.2016 správca následne uznal sumu 24.529,18 eur, zvyšná časť vo výške 19.052,83 eur zostala popretá z dôvodu premlčania pohľadávky a medzi stranami sporu bolo ustálené, že celková zistená suma pohľadávky predstavuje spolu sumu 50.010,78 eur.

Právna veta:

Súd sa nestotožnil s tvrdením odvolateľky, že z § 95 ods. 3 ZKR za žiadnych okolností nemožno žiadnym jeho výkladom dospieť k záveru, že zlúčenie spoločnosti nemôže samo o sebe byť právnym základom pre určenie posudzovania spriaznenosti alebo zánik spriaznenosti dotknutých subjektov. Ako už bolo vyššie uvedené, spoločnosť žalovaného vznikla zlúčením so spoločnosťou P., a. s. a spoločnosť žalovaného ako nástupnícka spoločnosť sa stala univerzálnym právnym nástupcom spoločnosti P., a. s. ako zanikajúcej spoločnosti a momentom účinnosti zlúčenia na ňu prešiel súbor obchodného majetku a záväzkov zanikajúcej spoločnosti, pričom nástupnícka spoločnosť s účinnosťou zlúčenia preberá všetky známe aj neznáme záväzky aj pohľadávky zanikajúcej spoločnosti.

Právna oblasť: Obchodné právo / Konkurz a reštrukturalizácia

Právny inštitút: konkurzné konanie, obchodné spoločnosti / právne nástupníctvo

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 7/2005 Z. z. – § 95 ods. 3

6. Na vznik záväzku ručiteľa nemá vplyv možnosť využitia iného zabezpečovacieho inštitútu zo strany veriteľa

Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 41Cob/48/2020 zo dňa 25. 11. 2020

Anotácia:

Žalobca si žalobou uplatnil nárok na zaplatenie istiny spolu so zmluvným úrokom titulom pohľadávky vyplývajúcej zo Zmluvy o kontokorentnom úvere, kde si tento nárok žalobca uplatnil ako veriteľ voči žalovanému 1/ ako právnemu nástupcovi dlžníka a voči žalovanému 2/ titulom ručenia za záväzky dlžníka. Rovnako si žalobca uplatnil voči žalovanému 1/ a žalovanému 2/ nárok na zaplatenie istiny a úrokov titulom pohľadávky vyplývajúcej zo Zmluvy o splátkovom úvere.

Súd na základe zhodných skutkových tvrdení strán sporu, ako aj skutkových tvrdení žalobcu, ktoré žalovaný 1/ a žalovaný 2/ nepopreli, vyhodnotil ako nesporné, že medzi žalobcom a pôvodným dlžníkom – obchodnou spoločnosťou C. s.r.o., ktorej právnym nástupcom sa stal žalovaný 1/ bola dňa uzavretá Zmluva o kontokorentnom úvere, teda medzi žalobcom a žalovaným 1/ existoval obchodnoprávny záväzkový vzťah, titulom úverovej zmluvy, ktorá je ako zmluvný typ upravená v ustanoveniach § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Žalobca ako veriteľ na základe tejto úverovej zmluvy poskytol právnemu predchodcovi žalovaného 1/ ako dlžníkovi úver, ktorý sa dlžník zaviazal splácať spolu s dohodnutým úrokom v mesačných splátkach. Zmluvné strany neskôr uzavreli Dodatok č. 1 k zmluve, kde v článku II. bode 6 tohto dodatku sa dohodli na splátkovom pláne a konečnej splatnosti úveru.

Bolo preukázané, že pohľadávka žalobcu bola zabezpečená záložným právom na nehnuteľnosti a ručiteľským vyhlásením ručiteľa. V konaní nebolo sporné, že v rámci tohto záväzkového vzťahu žalovaný 2/ vystupoval v pozícii ručiteľa a úverovú zmluvu vrátil ručiteľského vyhlásenia riadne podpísal.

Právna veta:

Pre vznik záväzku ručiteľa je rozhodujúce len to, že dlh nesplnil dlžník. Je bez významu, či veriteľ využil všetky možnosti na to, aby dosiahol uspokojenie svojej pohľadávky proti dlžníkovi. Ak je jeho pohľadávka zabezpečená aj iným spôsobom, ako ručením (napr. záložným právom), dáva to veriteľovi právo ale nie povinnosť dosiahnuť uspokojenie pomocou tohto zabezpečenia. Nevyužitie tohto práva nie je možné považovať za zavinenie na tom, že pohľadávku mohol uspokojiť dlžník.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: zabezpečenie záväzkov / ručenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb.- § 303, § 306

7. K nutnosti zachovania lehoty na uplatnenie práva prehlasovaného vlastníka aj proti novým vlastníkom bytov a nebytových priestorov

Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 8Co/167/2019 zo dňa 30. 6. 2020

Anotácia:

Predkladané rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané v konaní o návrhu prehlasovaných vlastníkov na určenie neplatnosti rozhodnutia prijatého na schôdzi vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Súd prvej inštancie žalobu zamietol, a to s poukazom na skutočnosť, že žaloba síce bola podaná v požadovanej lehote, ale od jej podania došlo k viacerým prevodom a prechodom vlastníckych práv k bytom a nebytovým priestorom a ku dňu rozhodnutia súdu preto nebol zachovaný účinok jej podania v požadovanej lehote voči všetkým aktuálnym vlastníkom. Súd uviedol, že v danom prípade je pasívna legitimácia viazaná na vlastníctvo konkrétneho bytu. Prehlasovaní vlastníci mali podľa neho navrhovať pripustenie zmeny strán sporu tak, aby aj voči nim bola zachovaná lehota podľa § 14a ods. 8 zákona č. 182/1993 Z.z.

Krajský súd Žilina s názorom súdu prvej inštancie nesúhlasil. Uviedol, že ustanovenie § 14a ods. 8 zákona č. 182/1993 Z.z. je potrebné vykladať tak, že v tejto lehote musí byť na súde podaná žaloba; aj po jej uplynutí však žalobca môže s ohľadom na nutnosť splnenia podmienky pasívnej vecnej legitimácie navrhovať, aby do konania pristúpili iní žalovaní alebo z neho vystúpili pôvodní žalovaní. Okruh žalovaných však musí byť správne ustálený až v dobe rozhodovania súdu.

Právna veta:

Vzhľadom k tomu, že prehlasovaný vlastník má právo domáhať sa rozhodnutia iba žalobou na súde, je nepochybné, že v lehote, ktorá je určená na uplatnenie tohto práva, musí byť, aby bola táto lehota zachovaná, podaná žaloba na súde. Aj keď rozhodnúť o takejto žalobe možno iba v prípade, ak sú stranami sporu buď ako žalobcovia alebo žalovaní uvedení všetci vlastníci bytov alebo nebytových priestorov v dome, zákon neurčuje žiadnu lehodu, v ktorej by sa museli v tejto lehote stať stranami sporu tieto subjekty. Lehota, ktorá je uvedená v ust. § 14a ods. 8 zák. č. 182/1993 Z.z. slúži na uplatnenie práva prehlasovaného vlastníka, nevymedzuje osoby, ktoré sa majú (musia) konania z pohľadu pasívnej vecnej legitimácie zúčastniť. Preto, ak v stanovenej lehote bolo začaté konanie v zmysle tohto ustanovenia, žalobca môže aj po uplynutí takejto lehoty robiť dispozície s okruhom sporových strán na strane žalovaných, t.j. navrhnuť, aby do konania pristúpil ďalší žalovaný, alebo aby doterajší žalovaný z konania vystúpil a na jeho miesto vstúpil niekto iný, ak bude týmto dosiahnutý stav, že sa konania zúčastní ten vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome, v súvislosti s ktorým sa rozhoduje. Žaloba nemôže byť zamietnutá len preto, že pristúpenie alebo vstup do konania boli navrhnuté, alebo bolo súdom o nich rozhodnuté až po uplynutí tejto zákonnej prekluzívnej lehoty. Na tomto závere nič nemení ani to, že v tomto prípade ide o nerozlučné procesné spoločenstvo. Nerozlučné spoločenstvo smeruje v civilnom sporovom konaní k tomu, aby bolo zaistené, že sa rozhodnutie súdu bude vzťahovať na všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane, ak si to vyžaduje hmotno-právna povaha predmetu konania. Nerozlučné spoločenstvo nevyžaduje, aby boli účastníkmi konania všetci, ktorých práva a povinnosti sa rozhodnutie týka už v čase začatia konania, ale vždy až v dobe rozhodnutia súdu o žalobe.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: vlastníctvo bytov a nebytových priestorov, žaloba na uplatnenie práva prehlasovaného vlastníka

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 182/1993 Z. z. – § 14a ods. 8

8. Zamietnutie žaloby, ktorou bola uplatnená pohľadávka zabezpečená záložným právom a zánik záložného práva

Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 7Co/152/2020 zo dňa 5. 1. 2021

Anotácia:

Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia žalobcovia žiadali uložiť žalovanej povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcov, v dôsledku doručenia výzvy na ohliadku nehnuteľnosti vo veci začatia výkonu dražby, ktorú iniciovala návrhom žalovaná v rámci uplatnenia si záložného práva na nehnuteľnosti v ich vlastníctve. Dôsledkom toho je bezprostredne hroziaca strata vlastníctva k ich nehnuteľnostiam, ktoré sú zároveň ich obydliím.

Právna veta:

Ani tým, že súd právoplatným rozsudkom záložnému veriteľovi pohľadávku vo vzťahu k záložnému dlžníkovi nepriznal a jeho žalobu ako nedôvodnú zamietol, samo o sebe nedošlo k zániku pohľadávky, ktorá bola zabezpečená záložným právom. K zániku pohľadávky, resp. záväzku plniť, totiž dochádza v prípadoch uvedených najmä v ustanovení § 559 a nasl. OZ, ktorý zánik pohľadávky spôsobom poukazovaným žalobcami nepozná. Ako bolo uvedené vyššie, premlčanie pohľadávky jej zánik nespôsobuje. Zároveň je dôležité rozlišovať medzi premlčaním pohľadávky a premlčaním záložného práva. Tak, ako je potrebné namietat premlčanie pohľadávky, tak je potrebné osobitne namietat i premlčanie záložného práva, nakoľko iba v takom prípade stráca záložný veriteľ možnosť domáhať sa (proti vôli záložcu) uspokojenia zo zálohu, pokiaľ je jeho záložné právo premlčané.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: zmluva o úvere, zriadenie záložného práva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 151md

9. Zodpovednosť za škodu pri finančnom leasingu na motorové vozidlo

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/12/2018 zo dňa 11. 12. 2019

Anotácia:

V preskúmvanej veci odvolací súd založil svoje rozhodnutie na právnom názore, podľa ktorého žalobcom označený žalovaný nie je v konaní o náhradu škody na zdraví podľa § 427 Občianskeho zákonníka vecne pasívne legitimovaný, lebo v čase dopravnej nehody (vzniku škody na zdraví) nebol prevádzkovateľom vozidla, pričom v rámci posúdenia dôkazného bremena (jeho unesenia žalovanou stranou) vychádzal výlučne zo žalovaným predloženého písomného dodatku č. 1 k leasingovej zmluve datovaného 10. 3. 2003, ktorej predmetom malo byť postúpenie všetkých práv a záväzkov z leasingovej zmluvy na nového nájomcu.

Právna veta:

V prípade tzv. finančného leasingu má nájomca oprávnenie počas celého trvania tohto vzťahu fakticky disponovať s predmetom leasingu obdobne ako vlastník a po kúpe prenajíatej veci ňou aj právne v celom rozsahu disponovať.

Možno preto dospieť k záveru, že ak predmetom leasingovej zmluvy je nájom motorového vozidla s právom kúpy prenajíatej veci, vzniká od odovzdania predmetu leasingu zo strany prenajímateľa nájomcovi, oprávnenie nájomcovi k jeho používaniu a od tohto momentu sa stáva nájomca jeho prevádzkovateľom a teda aj subjektom zodpovedným za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: leasing, zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 427

10. K zapretiu otcovstva v prípade asistovanej reprodukcie u nezosobášeného páru

Uznesenie Krajského súdu Prešov sp. zn. 24CoP/151/2020 zo dňa 30. 3. 2021

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o zapretie otcovstva, ktoré bolo iniciované matkou dieťaťa. Matka využila skutočnosť, že počala prostredníctvom asistovanej reprodukcie a súhlas s oplodnením však nedal jej manžel v zmysle ustanovenia § 87 ods. 2 zákona o rodine. Otcovstvo bolo určené tak, že matkin druh dal súhlas na vykonanie umelého oplodnenia a následne po narodení dieťaťa matka a jej druh súhlasne vyhlásili, že je otcom dieťaťa. Súd prvej inštancie návrh na zapretie otcovstva zamietol.

S názorom prvoinštančného súdu sa stotožnil aj odvolací súd. Z odôvodnenia rozhodnutí oboch súdov vyplýva, že v prípade vzniku otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov k dieťaťu, ktoré bolo počaté metódou umelého oplodnenia s tým, že druh matky dal k tomuto oplodneniu súhlas, nemožno otcovstvo zaprieť podľa § 93 zákona o rodine, pretože by takýmto spôsobom mohlo neodôvodnene dôjsť k závažnému zásahu do práv otca aj dieťaťa. Pre zapretie otcovstva sa v danom prípade analogicky uplatní ustanovenie § 87 ods. 2 zákona o rodine, ktoré upravuje zapretie otcovstva dieťaťa počatého asistovanou reprodukciou počas trvania manželstva.

Právna veta:

- I. Od určenia otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov matka odvodzuje možnosť jeho zapretia za podmienok ustanovených podľa § 93 zákona rodine. Asistovaná reprodukcia je však vysoko špecifickým prípadom splodenia dieťaťa, ktorý prirodzene vyžaduje odklon od všeobecných podmienok zapretia otcovstva podľa § 93 Zákona o rodine. V predmetnom prípade totižto nie je možné, aby mal. dieťa malo v rodnom liste zapísaného biologického otca, vylučuje to samotná podstata asistovanej reprodukcie, založená na použití biologického materiálu tretej osoby, v tom prípade anonymného muža.
- II. V dôsledku už zmienenej absencie právnej úpravy asistovanej reprodukcie nezosobášených rodičov, súd prvej inštancie správne hľadal právnu normu, čo do obsahu úpravy najbližšiu. Z hľadiska právneho poriadku Slovenskej republiky sa účastníci konania po vykonaní asistovanej reprodukcie de facto nachádzajú rovnakom postavení ako by tomu bolo v prípade manželov. Predpoklady zapretia otcovstva k mal. dieťaťu je preto potrebné abstrahovať z dikcie ust. § 87 ods. 2 Zákona o rodine, a teda otcovstvo voči dieťaťu narodenému v čase medzi stoosemdesiatym dňom a trojstým dňom od vykonania zákroku asistovanej reprodukcie so súhlasom partnera matky možno zaprieť, len ak by sa preukázalo, že matka otehotnela inak.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: zapretie otcovstva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 36/2005 Z. z. – § 87, § 93

11. Príslušnosť súdu v sociálnych veciach

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Nds/22/2019 zo dňa 11. 12. 2019

Anotácia:

Predmetom súdneho konania bol spor o určenie miestnej príslušnosti súdu v prípade týkajúcom sa povinností súvisiacich so zákonom o sociálnom poistení, pričom žalobca nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a na území Slovenskej republiky sa ani nezdržuje.

Právna veta:

Aj keď § 13 ods. 3 SSP upravuje osobitnú miestnu príslušnosť v sociálnych veciach, to podľa názoru najvyššieho súdu neznamena, že vo veciach, v ktorých toto osobitné ustanovenie nie je použiteľné, nemožno použiť všeobecné ustanovenie § 13 ods. 1 SSP. Za danej situácie je, podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, potrebné aplikovať ustanovenie § 13 ods. 1 SSP, v zmysle ktorého, miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely určenia miestne príslušného súdu prvej inštancie je za sídlo orgánu, ktorý rozhodoval v prvom stupni v prípade Sociálnej poisťovne potrebné považovať sídlo jej pobočky, keďže cieľom tohto ustanovenia bolo všeobecne v správnych konaniach zabezpečiť menšiu vzdialenosť súdu prvej inštancie k účastníkovi konania. Uvedené ustanovenie § 13 ods. 1 SSP nie je možné obísť ani v prípade, že žalobca nemá na území Slovenskej republiky adresu trvalého pobytu alebo sa tu nezdržuje, keďže § 13 ods. 1 SSP takúto podmienku neupravuje. V zmysle § 9 ods. 2 SSP je možné postupovať len vtedy, keď miestne príslušný súd nemožno určiť podľa § 10 až 13 SSP.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: vecná a miestna príslušnosť súdu, správne súdnictvo

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 162/2015 Z. z. – § 13 ods. 1, 3

12. Priznanie obvineného neznamena zavinenie jeho väzby, t. j. skutočnosti vylučujúcej náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci

Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 4Co/207/2019 zo dňa 30. 10. 2020

Anotácia:

Predmetom súdneho konania bol spor o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím o väzbe.

Uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie za trestný čin vraždy v spolupáchateľstve. Následne uznesením okresného súdu bol vzatý do väzby. Dňa 28.01.2016 prostredníctvom svojho právneho zástupcu podal návrh na zastavenie trestného stíhania z dôvodu zániku trestnosti činu uplynutím premlčacej doby, o ktorom vyšetrovateľ ani prokurátor nerozhodli, ale odstúpili ho na okresný súd a následne doručili na Krajský súd, ktorý rozhodoval o sťažnostiach vo veci väzby žalobcu.

Krajský súd zrušil uznesenie okresného súdu a žalobcu ihneď prepustil z väzby, pričom konštatoval, že do väzby nemôže byť vzatá osoba, proti ktorej je trestné stíhanie neprípustné a orgány činné v trestnom konaní mali zistiť, že trestné stíhanie žalobcu je z dôvodu premlčania neprípustné a mali trestné stíhanie zastaviť, resp. vôbec nezačať.

Právna veta:

V záujme dodržania zásady hospodárnosti civilného sporového konania odvolací súd uvádza, že sa nestotožnil s vysloveným právnym názorom súdu prvej inštancie, že v danom prípade si žalobca spôsobil väzbu sám priznaním a skutočnosťou objektívneho charakteru, že mu po jeho obvinení hrozil vysoký trest odňatia slobody, nakoľko už zo samotného pojmu uvedeného v ust. § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z. z. vyplýva vylúčenie náhrady škody za väzbu len pre prípad zavinenia páchatela na jeho vzatí do väzby, t.j. aspoň v rovine a intenzite nedbanlivostného subjektívneho konania. Hrozba vysokého trestu je skutočnosť objektívneho charakteru a odvolací súd sa v tomto smere stotožnil s odvolacou argumentáciou žalobcu. Priznanie obvineného, ktoré je navyše okolnosťou poľahčujúcou, neneguje prezumpciu jeho nevinu a nepredstavuje žiaden z typov väzby v zmysle Trestného poriadku (útek, pokračovanie v trestnej činnosti, ovplyvňovanie svedkov).

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym postupom

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 514/2003 Z. z. – § 8 ods. 6 písm. a)

13. Stres či traumy, ktoré vznikli v dôsledku spáchania trestného činu, nemožno samé osebe kvalifikovať ako ujmu na psychickom zdraví v zmysle § 444 Občianskeho zákonníka

Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 10Co/68/2020 zo dňa 31. 3. 2021

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore týkajúcom sa ochrany osobnosti žalobcu, v ktorom si žalobca uplatňoval nároky vyplývajúce z konania žalovaného odsúdeného za spáchanie trestného činu sexuálneho násillia voči žalobcovi. Žalobca okrem iného žiadal aj kompenzáciu protiprávneho zásahu do jeho zdravia, ktorý sa mal prejavíť stresom a traumou, utrpenou žalobcom v dôsledku trestného činu žalovaného. Súd prvej inštancie tento nárok neposúdil ako nárok plynúci z osobnostných práv žalobcu, ale ako nárok na náhradu škody na zdraví a po zhodnotení dokazovania uviedol, že podľa jeho názoru zodpovednosť za škodu u žalovaného nevznikla.

V nadväznosti na podané odvolanie Krajský súd Žilina v odôvodnení svojho rozhodnutia výslovne upresnil, že stres a trauma spôsobené trestnou činnosťou samé osebe nemožno kvalifikovať ako ujmy na (psychickom) zdraví v zmysle ustanovenia § 444 Občianskeho zákonníka. Takáto kvalifikácia by bola možná len vtedy, ak by stres či trauma skutočne vyvolali poškodenie psychického zdravia s následnou nutnosťou liečby. Vystavenie stresovej situácii či traume, a to ani takej, ktorá vyplýva z postavenia obete trestného činu, však automaticky poškodením zdravia podľa názoru súdu nie je.

Právna veta:

Krajský súd dodáva, že sa nestotožnil s právnym posúdením následkov spočívajúcich v utrpenom strese a traume ako ujmu na psychickom zdraví žalobcu podľa § 444 a nasl. Obč. zák. tak, ako ho učinil okresný súd. Krajský súd je toho názoru, že o škodu na psychickom zdraví by bolo možné uvažovať v prípade, ak by konanie páchatela rezultovalo do poškodenia psychického zdravia osoby/poškodeného napríklad s potrebou psychiatrického liečenia. Inými slovami, stres alebo trauma, hoci aj v dôsledku spáchania násilného trestného činu, bez ďalšieho nemožno kvalifikovať ako ujmu na (psychickom) zdraví.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: náhrada škody z ublíženia na zdraví

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 444

14. K možnosti jedného z rodičov obmedziť druhého rodiča v cestovaní s dieťaťom do zahraničia počas súdom upraveného styku

Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 11CoP/7/2021 zo dňa 30. 3. 2021

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o zmene úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, v ktorom sa otec domáhal striedavej osobnej starostlivosti. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol tak, že návrh otca síce zamietol, ale zároveň mu určil širší rozsah styku s maloletým dieťaťom. Otec sa proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie odvolal a v odvolaní okrem iného poukázal na to, že súd v rozpore s jeho návrhom autoritatívne nerozhodol o tom, aby každý z rodičov v dobe, keď bude maloleté dieťa v jeho osobnej starostlivosti, mohol s dieťaťom vycestovať aj do zahraničia.

Odvolací súd na margo vyššie uvedenej odvolacej námietky otca skonštatoval, že rodič, v ktorého osobnej starostlivosti sa dieťa práve nachádza, môže v rámci súdom upraveného styku slobodne určiť, kde s dieťaťom bude tráviť čas. Nie je teda možné ho bez udania relevantného dôvodu obmedziť v tom, aby s dieťaťom vycestoval aj do iného štátu. Podstatné však je, aby bol druhý rodič o vycestovaní vždy riadne informovaný, a to vrátane oznámenia o destinácii, v ktorej sa bude dieťa s druhým rodičom nachádzať.

Právna veta:

K námietke otca o nerozhodnutí okresného súdu o jeho návrhu o oprávnení oboch rodičov s maloletou v čase, kedy ju má niektorý z rodičov v osobnej starostlivosti, vycestovať do zahraničia, odvolací súd uvádza, že právo určiť miesto a spôsob trávenia času počas stretávania (súdom upraveného styku) je právom každého rodiča a toto miesto nemožno bezdôvodne obmedziť len na územie Slovenskej republiky, preto ani dovolenkový pobyt dieťaťa s rodičom, ktorý má dieťa u seba (podľa súdom upraveného styku), v cudzine nemožno považovať za podstatnú otázku, v dôsledku čoho absenteje hmotnoprávna podmienka pre to, aby o vycestovaní maloletého dieťaťa za účelom dovolenky počas súdom upraveného styku mohol (mal) rozhodovať súd. Pri dočasnom vycestovaní dieťaťa, napr. výlet, dovolenka, nie je potrebný súhlas druhého rodiča, avšak podľa zákona o rodine má druhý rodič právo na informácie o dieťati. To znamená, že rodič, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti (podľa súdom upraveného styku) a chystá sa ísť s ním do zahraničia, by mal poskytnúť informáciu o tom, kam s dieťaťom vycestuje.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: úprava styku s maloletými deťmi

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 36/2005 Z. z. – § 24 ods. 5, § 25 ods. 1, 2, § 35, § 36 ods. 1

15. Samotná dohoda o zrážkach zo mzdy v zásade nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 41CoCsp/44/2020 zo dňa 21. 4. 2021

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o zaplatenie peňažnej sumy, v rámci ktorého bola podaná vzájomná žaloba o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Súd prvej inštancie okrem iných zmluvných dojednaní posúdil ako neprijateľné aj dojednanie zmluvy o úvere, ktorým bola uzatvorená dohoda o zrážkach zo mzdy (resp. iných príjmov) v prospech banky. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že dohoda o zrážkach zo mzdy veriteľovi umožňuje, aby bez predchádzajúceho autoritatívneho posúdenia súdom vymohol čiastku, ktorú on sám vyhodnotí ako oprávnené uplatnenú – dlžník (aj v postavení spotrebiteľa) sa tak musí spoľahnúť na poctivosť veriteľa.

Odvolačný súd však s názorom prvoinstančného súdu nesúhlasil; jeho rozhodnutie zmenil tak, že vzájomnú žalobu týkajúcu sa určenia neprijateľnosti dohody o zrážkach zo mzdy zamietol. Výslovne pritom uviedol, že aj keď vďaka nej veriteľ môže uspokojiť svoje nároky bez posúdenia súdom, nespôsobuje táto skutočnosť nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa. V dobe jej uzatvorenia v danom prípade navyše žiadna právna norma výslovne neobmedzovala jej dojednanie v rámci spotrebiteľskej zmluvy a aj s prihliadnutím na to, že bola v texte zmluvy zvýraznená, nespĺňa podľa súdu znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky.

Právna veta:

Skutočnosť, že dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie bez toho, aby sa musel obrátiť na súd za účelom získania exekučného titulu, podľa názoru odvolacieho súdu nespôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Samotná skutočnosť, že dlžník vopred uzavrie dohodu o zrážkach zo mzdy a tým si zvolí taký spôsob uspokojovania veriteľa, ktorý nevyžaduje zásah ďalších orgánov, ako napr. všeobecného súdu, nemôže byť vyhodnotená ako porušenie práv spotrebiteľa. Inštitút dohody o zrážkach je upravený v § 551 Občianskeho zákonníka ako prípustná možnosť riešenia finančnej disciplíny dlžníka, vrátane spotrebiteľov. Uvedenému nasvedčuje skutočnosť, že aj súčasná právna úprava výslovne pripúšťa použitie dohody o zrážkach zo mzdy v spotrebiteľských vzťahoch (zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov) za predpokladu individuálneho dojednania dohody o zrážkach zo mzdy a po dôslednom poučení spotrebiteľa o dôsledkoch jej uzavretia s tým, že spotrebiteľ ju má možnosť odmietnuť. Preto dohoda o zrážkach zo mzdy, pokiaľ bola dojednaná medzi spotrebiteľom a dodávateľom vedome, nemôže byť nekalou podmienkou.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: zrážky z príjmu, ochrana spotrebiteľa, zmluva o úvere

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 53 ods. 1, 4, 5, § 551
250/2007 Z. z. – § 5a ods. 1 písm. a)